

v ploče razrežejo; ako hočejo dobiti dolgih, tankih ploč, delajo drugače.

Čist kaučuk ima ob svojih dobrih svojstvih tudi slabe, in radi teh bi se mu poraba ne mogla posebno razširiti. V mrazu otrdne, a v toplini se omeči, mnoge stvari ga izjedajo in topé, vse to pa izostane, ako se kaučuk vulkanizuje. Takov kaučuk prenaša toplino 100° in mraz 20°, a ne zgubi elastičnosti svoje, druge stvari pa, ki so ga preje topile in izjedale, ne morejo mu do živega.

Obrt s čistim in vulkanizovanim kaučukom je danes jako raznovrstna. Od kaučuka napravljajo cevi, in razne igrače. Črevlje od kaučuka smo dobivali popreje samo iz Amerike, bili so vrlo trpežni, ali zelo dragi in grdi. Pozneje so začeli v Evropi izdelavati črevlje od čistega kaučuka, ali niso bili za rabo. Črevlje od vulkanizovanega kaučuka je začel izdelavati Goodyears, in danes jih delajo v vsakej tvornici, katera kaučuk izdelava. V nekaterih tvornicah jih izdelajo po 3.000 parov na dan. V novejšem času so začeli izdelavati gobe od kaučuka, katere so ravno tako luknjaste kakor navadne gobe. Trpežne so te gobe, ali ker neprijetno dišé, zato jih ne trpé po hišah. Rajše pa rabijo take gobe za pranje konj, ker ne poškodujejo dlake, vsako nesnago lahko izperó in dlako sijajno ugladé. Od kaučuka napravljajo tudi ščetke, s katerimi se rokavice čistijo. Kaučuk se veliko upotreblja za pripravlanje nepremočne tkanine in obleke. V ta namen jemljó platno, pa je namažejo z raztopljenim kaučukom, kateremu je primešano žveplo, ali pa napravijo tenko polo kaučuka, v katero je žveplo ugnjeteno, in to polo s toplimi valjarji pritisnejo na tkanino. Drugej jemljó po dva kosa tkanine, a v sredo razgrnejo polo od kaučuka, in to mej toplimi valjarji stisnejo. Vse te tkanine gredó potem v peč, da se popolnoma vulkanizujejo. Na ta način prirejajo ogrinjala za dež, prevlake za potne torbe in razno sedlarsko robo. Vse te predmete često prevlečejo z lakom in potem razno pobarvajo.

Vrlo važna je poraba kaučuka tudi pri prirejanju ebonita ali trdega gumija. Ako se kaučuku primeša 50 odstotkov žvepla, toraj dosta več, kakor se jemlje za vulkanizovanje, pa se ta zmes dobro premeša in pregnete, a potem greje dalje in v večej toplini, nego se greje vulkanizovan kaučuk, dobi se trd in črn kaučuk, od katerega napravljajo stotino raznih stvari, katere navadno izdelavajo od roga ali lesa. Radi boje in trdine primešavajo kaučuku razen žvepla tudi še raznih drugih stvari. Trdi gumi ali ebonit največ upotrebljajo za glavnike, palice, gumbe, ravnala in stotino drugih predmetov. S kaučukom umejo ponarejati navadno kost, tudi slonovo. V ta namen raztopé kaučuk, potem ga obelijo in zmešajo z apnom ali belo prstjo, in od te zmesi stiskajo najtrje predmete, kateri se izrežejo in izgledajo. Napravljajo držala palicam in dežnikom, stranice nožem, tipkala glasovirom in krogle biljardom.

Bilo bi težko naštetí vse one predmete, kateri se danes od kaučuka napravljajo, ker nima obrta, kateri se ne bi k kaučuku zatekal. Računajo, da se je 1862. l. podelalo na celem svetu 80.000 centov kaučuka, a 1873. l. pa že 150.000 centov, in te številke nam najjasneje pričajo, kako se je poraba kaučuka razširila.

Novice.

Dopisi.

Od gorenjske strani, 23. aprila. (Raznoterosti.) Včasih je že kedo besedoval čez to, ako se v časnike piše o nenavadnih vremenih; — pa mislimo, da to spada ravno tako med zgodovinske stvari, kakor kaki drugi nenavadni prigodek. Spregovorimo toraj o tem tudi mi danes kaj malega. V II. polovici posta smo imeli nekaj dnij res tako solnčnih, izvanredno toplih, djal bi: rajskih, da je marsikdo želel, naj bi bilo enako tudi zlasti zadnje dneve Velikega tedna in o Veliki noči, ker imenovane dni in visoke praznike tudi lepo vreme na moč stori vzvišene. Pa, žali! ravno nasprotno bilo je, kar je tudi zrakomer že nekoliko dni naprej prerokoval. Veliki Četrtek imeli smo dež. Ljudje pravijo, da je enako vreme tudi rado na praznik Sv. Rešnj. Telesa. Veliki Petek je zopet deževalo; neki pregovor pa pravi, da ima dež potem čez leto, če tudi obilno pohaja, vender le malo teka. Še slabše vreme smo imeli Veliko Soboto, Nedeljo in Ponedeljek, ker se je med dež ponujal in silil več ali manj tudi sneg. Komaj se je človeku zljubilo hoditi izpod strehe. V torek (19. t. m.) jel pa je bučati silni piš, ki se je v naslednji noči, zlasti pa v sredo (20. t. m.) spremenil v tako siloviti vihar, kakoršnega se (razun predlanskim) v naših krajih ne spominjamo. Ljudje so se morali kar z vso močjo postavljati v bran, da jih ni metal piš okoli. Res moramo biti Bogu hvaležni, da škode pri stregah in stavbah niso še silnejši, kakor so; za to so tim večje v gozdnih delih gg. Jan. in Leop. Globočnik-a, pa Mih. Taler-ja med Železniki in Jesenovcom. Smreke je kar z koreninami ruvalo, vse leži križem in se škoda ne da še preceniti, dokler se drvarji pospravljanja podertine ne polotijo. Največ škode bo imel g. Jan. Globočnik; pravijo da je smrek poruvanih in prekucjenih za 2—3 tisoč žagovcev (hlodov). Pa tudi druga dva imenovana gospoda bosta trpela občutno škodo, ker je bilo mnogo lesa v najboljši rasti. Ker je izruvane in prekucnjene korenine v toliki množini težavno zopet nazaj k tlam vravnati, se je bati, ker so poškodovani deli največ v stermini, da bi nalivi ne odprali persti s časom popolnoma, ter napravili golih derč in pleš. Da ta bojazen ni neopravičena, kaže ime bližnjega gozda, ki se zove „Plešenice.“

J. L.

Deželni zbor kranjski.

Štirinajsta seja. (Nadaljevanje.)

10.) Posl. Papež poroča v imenu upravnega odseka o načrtu zakona glede zgradbe hudournika Pišence pri Kranjskigori. Poročevalec poudarja škodo, koju napravlja ta hudournik in v imenu upravnega odseka nasvetuje nastopni načrt zakona:

Z a k o n

z dné, veljaven za vojvodino Kranjsko, o zgradbi hudournika Pišence pri Kranjskigori.

Po nasvetu deželnega zbora Svoje vojvodine Kranjske ukazujem takó:

§ 1. Zgradba hudournika Pišence pri Kranjskigori se spoznava za podjetje, katero je izvršiti iz deželnih pripomočkov,

s tem pogojem, da primore državni izboljševalni zaklad v zmislu državnega zakona z dné 30. junija 1884. l., drž. zak. št. 116. s petdesetimi odstotki na 18.000 gld proračunjene potrebščine, torej z doneskom 9.000 gld. in da se udeleženci pri tem udeležijo z doneskom dvajsetih odstotkov, tedaj s 3.600 gld.

§ 2. Natančneje določiti, kako je izvršiti podjetje, kedaj pričeti ter nadaljevati in kako voditi gradbo, kako je nakazovati v izplačilo doneske državnega izboljševalnega zaklada in dežele, in kako sme vplivati vlada na napredovanje podjetja, pridržano je posebnemu dogovoru med vlado in deželnim odborom.

§ 3. Ako bi troški gradbenih del ne dosegli zneska proračunjenega na 18.000 gld., omejiti je primerno temu, kar se prihrani, enakomerno doneske državnega izboljševalnega zaklada, dežele kakor tudi udeležencev; ako bi pa elementarne nezgode mej gradnjo prouzročile več dela, pokriti bode troške tega dela po v § 1. tega zakona navedenem razmerji doneskov državnega izboljševalnega zaklada, dežele in udeležencev.

§ 4. V ta namen, da se pripravi donesek, ki pride na udeležence, in da se morejo vzdruževati vse zgradbene stavbe, osnovati je upravnim potom vodno zadrugo posestnikom tistih naprav, ki se po tej stavbi obvarujejo, ter je uravnati prispevno dolžnost zadružnikov po namenu deželnega zakona z dné 15. maja 1872. l., dež. zak. št. 16.

§ 5. Mojemu poljedelskemu ministru je naročeno, izvršiti ta zakon.

Posl. Hribar graja okrajno glavarstvo v Radovljici. da premalo stori za vodne zadruge, ki so to-li potrebne, Deželni predsednik baron Winkler zagovarja okrajno glavarstvo in posl. Luckmann dostavlja, da je bila občina kriva, da se je stvar zakasnela. Načrt zakona se vzprejme. 11.) Posl. Lichtenberg o načrtu zakona glede naprave nove okrajne ceste mej Sodražico in Hribom, ter o opustitvi obstoječe, iz Retij čez Mali Log in Goro držeče, pri Žigmaricah z ribniško-bloško deželno cesto se stikajoče okrajne ceste. Poročevalec v imenu večine upravnega odseka predlaga, da naj se stvar odloži do prihodnjega zasedanja. Posl. dr. Tavčar. se oglasi z predlogom manjšine upravnega odseka, zagovarja zgradbo ceste in predlaga: Poročilo deželnega odbora odbora se vzame v vednost ter se 1.) gradba nove okrajne ceste Hrib-Sodražica odobri po predloženih popolnjenih načrtih; 2.) iz deželnega zaklada dovoli se cestnemu okraju za to zgradbo podporo 15.000 gld; 3.) o predloženem načrtu zakona naj se preide v podrobno razpravo; 4.) deželnemu odboru pa se naroča, da zakona ne predloži prej v Najvišjo sankcijo, dokler mu ne bode cestni odbor zanesljivo izkazal, da mu je mogoče ostalo potrebščino pokriti.

Posl. Luckmann je za predlog odsekove večine; istotako posl. Kavčič. Posl. Murnik podpira predlog manjšine, ker je preverjen, da je cesta potrebna. Posl. Klun pravi, da bi se morala železnica graditi tako, da bi bila za vse kraje kolikor mogoče ugodna prometu. Posl. Pakiž zagovarja predlog manjšine. Posl. Višnikar govori o potrebi zgradbe ceste. Posl. Šuklje zavrača posl. Kluna glede zgradbe železnice. Posl. dr. Tavčar predlaga za slučaj, če bi se predlog večine vzprejel nastopno resolucijo: Deželnemu odboru se naroča, da dá nemudoma napraviti podrobne načrte o gradbi ceste Vinice-Ribnica (čez Jurjevice) in da jih potem predloži v prihodnjem zasedanju s primernimi eventualnimi nasveti.

Ko še poročevalec baron Lichtenberg zagovarja predlog večine, glasuje se na predlog posl. Pakiža po imenih in se vzprejme predlog manjšine s 17 glasovi proti 16. Posl. dr. Tavčar nastopi kot poročevalec in predlaga nastopni načrt zakona:

z dné, veljaven za vojvodino Kranjsko, o napravi nove okrajne ceste med Sodražico in Hribom ter o opustitvi obstoječe, iz Retij čez Mali Log in Goro držeče, pri Žigmaricah z ribniško-bloško deželno cesto se stikajoče okrajne ceste.

Po nasvetu deželnega zbora Svoje vojvodine Kranjske ukazujem na podstavi § 22. deželnega zakona z dne 22. julija 1889. l., dežel. zakon šte. 17. tako:

§ 1. V cestnem skladovnem okraju ribniškem napraviti je progo, ki se od ribniško-bloške deželne ceste pri Sodražici odcepi in drži mimo Gore na Hrib, kjer se stika z okrajno, v zakonu o vrstitvi cest z dne 2. aprila 1866. l. dež. št. 6. pod št. 65 b) aa) nevedeno od Čubranke čez Travo, Loški Potok in Studenec držečo cesto, kot novo okrajno cesto.

§ 2. V zakonu o uvrstitvi cest z dne 2. aprila 1866. l., dežel. zakon št. 6, pod št. 65 b) aa) omenjena okrajna cesta, ki drži iz Retij čez Mali Log in Goro do ribniško-bloške dež. ceste, s katero se stika pri Žigmaricah, opusti se kot okrajna cesta, kedar se v prejšnjem paragrafu pod b) navedena proga dodela ter izroči javnemu prometu.

§ 3. Mojemu ministru za notranje stvari se naroči izvršiti ta zakon.

Načrt zakona se odobri in predlogi manjšine upravnega odseka se vzprejmo in nato seja preneha in nadaljuje ob 5. uri popoldne. 12.) Posl. Kersnik poroča v imenu upravnega odseka o zdravstveni službi v občinah. Poročevalec na podlagi poročila deželnega odbora, v katerem predlaga premembo dveh paragrafov zdravstvenega zakona z dne 24. aprila 1888, dež. zak. št. 12, pretresava in pojasnuje to vprašanje, na to pa v imenu upravnega odseka glede pavšaliranja troškov za zdravljenje ubožcev nasvetuje: Deželnemu odboru se naroča glede pavšalnih troškov za zdravljenje ubožcev potrebno poizvedovati, ob svojem času o tem poročati ter nasvete staviti. Posl. baron Schwegel se strinja z nameravano premembo, predlaga pa k 4. odstavku § 13. zdravstvenega zakona z dne 24. aprila 1888 naslednji dostavek: „Člani in namestniki zastopov zdravstvenih okrožij ne smejo biti okrožni zdravniki, in tako tudi ne lekarniki dotičnega okoliša.“ Dalje predlaga naslednjo resolucijo: „Deželnemu odboru se naroča, da se z visoko vlado sporazumi o premembi službene instrukcije z dne 16. marca 1889 v tem smislu, da je določba o zdravljenju ubožcev premeni tako, da okrožni zdravnik zdravi ubožce skozi 3 leta, dotične pristojbine pa zaračuni na podlagi pristojbine 9 kr. za vsak kilometer sporazumno z načelnikom zdravstvenega okrožja in načelnikom dotične občine. Po treh letih pa naj na podlagi natančnih zapiskov deželni odbor uredi odškodnino za zdravljenje ubožcev sporazumno z vis. vlado.“

Deželni predsednik baron Winkler pravi, da v poročilu deželnega odbora omenjene določbe glede zdravljenja ubožcev niso tako poniževalne, sicer pa ni proti predlogu. Glede pristojbin okrožnih zdravnikov obljubuje, da bo stvar preiskal in morebitne nedostatke odpravil. Posl. dr. Vošnjak pravi, da zdravnikov primanjkuje, upa pa na potrebni naraščaj. Glede ubogih občine ne store svojih dolžnostij. Posl. Pfeifer se strinja s predlogom posl. Schwegla, opisuje zdravstvene razmere v krškem okraju in stavi naslednjo resolucijo: „Deželnemu odboru se naroča, da stopi s c. kr. deželno vlado v dogovor zaradi delitve zdravstvenega okrožja Krško v dve okrožji s sedežema okrožnih zdravnikov na Krškem in na Raki.“ Na to pričela se je nadrobna razprava o načrtu zakona, ki se glasi:

Z a k o n

z dné, veljaven za vojvodino Kranjsko, brez deželnega stolnega mesta Ljubljane, s katerim se prenarejata

§§ 3. in 13. deželnega zakona z dne 24. aprila 1888. leta, dež. zak. št. 12, zadevajočega

uravnavo zdravstvene službe v občinah.

Po nasvetu deželnega zbora Svoje vojvodine Kranjske ukazujem tako:

Člen I. §§ 3. in 13. zakona z dne 24. aprila 1888. leta, dež. zakon št. 12, sta v svoji zdanji besedi razveljavljena in se odlslej glasita tako:

§ 3. Kadar občina (zdravstvena občina) oskrbuje sama zase vsa naložena ji opravila zdravstvene policije in zdravstva sploh (§ 1.), tedaj pristaja po določilih občinskega reda izvoljenemu občinskemu odboru, oziroma županu, zastopati to občino v tem oziru.

Kadar pa se združita dve ali kadar se združi več občin zaradi skupnega oskrbovanja določenih takšnih opravil v jedno zdravstveno okrožje (§ 1., odstavek 2.), tedaj zastopa to okrožje zbor, ki ga izvolijo člani dotičnih županstev izmed tistih občanov, ki imajo pravico biti izvoljeni v zastop jedne omenjenih občin; ta zbor šteje v zdravstvenih okrožjih z manj nego 150 000 stanovniki 7 članov in 2 namestnika, v zdravstvenih okrožjih s 15.000 ali več stanovniki pa 9 članov in 3 namestnike.

Ta zbor izvoli izmed sebe kot predsednika in voditelja opravil svojega načelnika in za slučaj, da je ta zadržan, načelnikovega namestnika.

Volitev zastopa zdravstvenega okrožja, kakor tudi načelnika in njegovega namestnika se izvrši v zmiselnosti uporabi določil, ki veljajo za volitev županstvenih članov.

Volitev velja za tri leta. Pred pretekom tretjega leta je pravočasno razpisati novo volitev. Poprej izvoljeni pa ostanejo v službi, dokler se ne ustanovi novi zastop.

Tisti, ki izstopijo, smejo, ako ni zakonitega zadržka, biti iz nova izvoljeni.

O morebitnih, v zapadnem roku osmih dnij po izvršeni volitvi pri dotičnem političnem okrajnem oblastvu vloženi, volilno pravico posameznih oseb ali volilno postopanje zadevajočih ugovorih razsodi politično deželno oblastvo, zaslišavši poprej deželni odbor.

§ 13. Služba okrožnega zdravnika je javna služba.

Okrožni zdravniki so v prvi vrsti postavljeni za to, da po njih oskrbujejo občine po zakonu (§§ 3. in 4. zakona z dne 30. aprila 1870. drž. zak. št. 68) jim odkazane dolžnosti javne zdravstvene službe.

Postavljeni so in dolžni v zmyslu svojega službenega navodila zdraviti ubožce tam, kjer za to ni preskrbljeno posebej. Stroške združene z zdravljenjem ubožcev, kakor tudi stroške za predpisana dotična zdravila plačujejo zdravstvene občine, oziroma zdravstvena okrožja.

Okrožni zdravniki so v zborih zastopov zdravstvenih občin, oziroma zdravstvenih okrožij, poročevalci o zdravstvenih strokovnih stvareh ter morajo njim, kakor tudi političnemu okrajnemu oblastvu, kateremu so v službenem oziru podložni, po določilih navedenega zakona z dne 30. aprila 1870., poročati o zdravstvenih dogodkih in zdravstvenem stanju svojega službenega okoliša.

Službene dolžnosti okrožnih zdravnikov določuje natančneje službeno navodilo, katero, zaslišavši mnenje deželnega zdravstvenega sveta, izda deželni odbor dogovorno s političnim dež. oblastvom.

Člen II. Ta zakon stopi v veljavnost z dnem, ko se razglasi.

Člen III. Mojemu ministru za notranje stvari je naročeno, izvršiti ta zakon.

Po kratki debati, katere so se vdeležili, poročevalec, dež. predsednik baron Winkler in poslanec dr. Vošnjak,

vsprejel se je načrt zakona in tudi dostavek k § 13. posl. barona Schwegla. Glede daljavnih pristojbin posl. dr. vitez Bleiweis mesto 9 kr. za kilometer predlaga 12 kr. za vsak kilometer vožnje. Ko govorita še posl. baron Schwegel in Kersnik se predlog dr. viteza Bleiweisa odkloni, vsprejmo pa resoluciji posl. Pfeiferja in Schwegla ter predlog upravnega odseka. 13.) Isti poslanec o prošnji županstev v Kropi in Kamnigoric za premeščenje sedeža okrožnega zdravnika v Kropo. Prošnja izroči se deželnemu odboru z priporočilom v rešitev. 14.) Posl. Žitnik poroča v imenu odseka za letno poročilo o letnem poročilu deželnega odbora v § 8.: Šolstvo. Posl. Hribar v daljšem govoru ostro graja naučno upravo, ker ne dovoli koroškim in tržaškim Slovincem slovenskih šol ter predbaciva vladi, da goji in se poteguje za nemščino tudi še v šolah na Kranjskem, ter da jemlje pod svoje okrilje nemški „schulverein“. Dež. glavar Detela hoče predgovorniku ugovarjati, toda posl. Hribar odgovarja rekoč, da ga sme dež. glavar le k redu poklicati. Dež. predsednik baron Winkler zagovarja učno upravo in pravi, da ona postopa zakonito. Posl. Luckmann brani nemški „Schulverein“ in pravi, da imajo Slovenci na Kranjskem vladi zahvaliti večino. Posl. Hribar mu ugovarja, ter pravi, da se imajo Slovenci zahvaliti za večino le svoji narodni zavednosti in še enkrat poudarja, da ima vlada nekak patronat nad nemškim „Schulvereinom“. Posl. baron Schwegel brani postopanje naučnega ministra glede prepovedi slaviti Komenskega v šolah. Povdarja tudi potrebo nemških šol. Posl. Svetec zavrača barona Schwegla, ki je tudi sin slovenske matere in povdarja, da so Nemci oni, ki napadajo in da se Slovenci le branijo. Za vzgled naj bodo le razmere v Celji. Poročevalec Žitnik glede nižje gimnazije v Kranji nasvetuje v imenu odseka resolucijo, ki gre na to, da se naj ta gimnazija vendar že enkrat zopet reaktivira. Resolucija se vsprejme. Poročilo deželnega odbora vzame se potem na znanje in vsprejme se mej drugim še resolucija, ki gre na to, da se naj pouk na ljudskih šolah uredi povsod na podlagi verskega izpovedanja in z izključno maternim učnim jezikom in da se naj v to svrhu naše učiteljske primerno organizuje.

— **Odlikovanje.** Presvitli cesar podelil je naučnemu ministru baronu Gautschu veliki križ Leopoldovega reda.

— **Odlikovanje.** Šolski sluga na c. kr. višji gimnaziji v Ljubljani g. Anton Franzl odklikovan je s srebrnim križcem za zasluge.

— **Občinske volitve v Ljubljani.** Pri dopolnilnih volitvah v mestni zbor ljubljanski, ki so se vršile ta teden in zaključile danes izvoljeni so vsi kandidatje „Slovenskega društva“ in sicer v III. razredu gg.: Anton Klein, solastnik tiskarne, France Štrukelj, posestnik in gostilničar, Jernej Žitnik, čevljarski mojster in posestnik; v II. razredu gg.: dr. Danilo Majaron, odvetniški kandidat, Andrej Senekovič, c. kr. gimnazijski ravnatelj, Ant. Svetek, c. kr. računski revident, Ivan Šubic, c. kr. obrtne strokovne šole ravnatelj; v I. razredu gg.: Ivan Knez, posestnik in trgovec, Ivan Murnik, ces. svetnik, deželni odbornik itd., Franc Ravnikar, deželni knjigovodja, Franc Terček, posestnik.

— **Za prave člane c. kr. deželnega zdravstvenega sveta za Kranjsko** imenovani so po ministerskem predsedniku na dobo treh let gg.: ces. svetnik in kaznilniški zdravnik dr. Adolf Eisl, c. kr. okrajni zdravnik dr. Jožef Kapler, c. kr. vladni svetnik dr. Alojzij Valenta pl. Marchthurn in primarij deželne bolnice dr. Jožef Dornig.

— **Radeckega slavnost.** Spomenik maršalu grotu Radeckemu, na trgu pred državnim vojnim ministerstvom na Dunaji, predočuje nam slavnega očeta vojakov na konji,

odkril se je z vso slovesnostjo v nedeljo opoludne. Pri slavnosti navzoč je bil presvetli cesar s člani cesarske hiše, na Dunaji bivajoči knezi, vojaški in civilni dostojanstveniki iz vse države, veteranci in na tisoče občinstva. Radeckega veterancev bilo je 1400, veteranov vseh skupaj pa nad 14.000. Po nagovoru nadvojvode Albrehta in odgovoru presvetlega cesarja, padla je zavesa, topovi so zagrmeli, nato pa je vojni vikar Belopotocky spomenik blagoslovil. Potem dal si je cesar predstaviti umetnike, ki so izdelavali spomenik in jim je izrazil svojo zadovoljnost, posebno pa prof. Zumbuschu. Po slavnosti ogledal si je cesar še veterance iz l. 1848 in 49, potem bilo je pa defilovanje vojakov in veterancev mimo cesarja in spomenika. — Povodom te slavnosti na Dunaji praznoval se je dan 24. aprila tudi v Ljubljani slovesno. Ob 10. uri položil je mestni župan Grasselli z deputacijo mestnega odbora na spomenik Radeckega pred Tivolskim gradom v imenu mestne občine lovorov venec s trakovoma in napisom. Ob 11. uri je brigadir polkovnik Fux v navzočnosti vsega častništva ljubljanske garnizije in civilnih dostojanstvenikov po primernem nagovoru položil v imenu vojaštva lovorov venec na spomenik. V Zvezdi je godba igrala Radeckega potnico in cesarsko himno, na tisočine zbrano občinstvo pa je klicalo gromovito „Slava“ in „Živio“. Veteranci, kar jih ni odšlo na Dunaj, vdeležili so se zjutraj ob 8. uri sv. maše pri sv. Jakobu, na to pa so tudi položili na spomenik venec s črno-rumenima trakovoma in napisom.

— **Poročil se je** pretečeni torek g. dr. Andrej Ferjančič drž. pravdnika namestnik in državni poslanec, z gospodičino Julijo Lenarčičevo, sestro deželnega poslanca gosp. Josipa Lenarčiča na Vrhniki. Čestitamo!

— **Kranjske čebele.** Pruska vlada ustanovila je v Proskau čebelorejno šolo z 12 panji kranjskih čebel, katere so kakor znano najboljše. Zavod stane 2100 mark. Predavanje pričelo se je dne 1. aprila in se ga zamorejo vdeležiti tudi učitelji.

— **Umrl je** pretečeno soboto nagloma c. kr. višji stavbinski svetnik in predstojnik tehniškega oddelka pri dež. vladi v Ljubljani g. Franc V. Ziegler v 65 letu svoje starosti.

— **Mestna hranilnica ljubljanska.** Iz upravnega odbora te hranilnice izstopila sta gosp. kanonik Andrej Zamejic, ter urednik in deželni poslanec gosp. kapelan Žitnik. Ker sta bila edina zastopnika duhovščine pri tem prepotrebem narodnem denarnem zavodu, je tem bolj obžalovati njihov izstop.

— **Razstava „vinarskega in sadjarskega društva“** bode, kakor običajno vsako leto, tudi letos v nedeljo dne 1. maja v Dornbergu na Goriškem.

— **Ustrelil se je** v Celovci pri vojakih dne 22. t. m. neki Maks Kuhler, ki je po poklicu c. kr. finančne straže nadpaznik. Samomorilec bil je star še-le 24 let in je baje sin nekega hišnega posestnika v Ljubljani.

— **Umrl je** v Gradcu vladni svetnik dr. Herman Bidermann, dekan juridične fakultete na ondotnem vseučilišči.

— **Pri novih občinskih volitvah v Kranjski gori** izvoljen je bil občinskim predstojnikom gosp. Fr. Budinek iz Kranjske gore, občinskima svetovalcema pa gg. Mih. Razinger iz Podkorena in Jož. Jakelj iz Kranjske gore.

— **Neusmiljeni sin.** Na velikonočni pondeljek šel je Franc Jerovec, posestnikov sin iz Malega Korena pri Krškem s svojo materjo v Zamostec k službi božji. Mej potjo pomudila sta se še v domačem pri poti ležečem hramu. Ondi sta se močno sprla in v jezi je sin svojo mater tako s polenom

udaril, da se je nezavestna zgrudila. Da bi jo rešil prevelikih muk, jo je še enkrat udaril in tako usmrtil, potem pa klet zaprl in se podal domov. Dne 20. t. m. pa je truplo sam prepeljal v neki gozd pri Raki in je ondi pokopal. Neusmiljeni sin, katerega so pripravili dne 24. t. m. ne taji dejanja.

— **Mrtvega našel je** Fr. Verhovec v Spodnji Šiški dne 25. t. m. v šupi svojega 25letnega hlapca Jan. Kreka. Hlapec doma je bil iz Mlake pri Škofji Loki in ga je najbrže zadel mrtvoud vsled preobilnega žganjepitja.

— **Redka oporoka.** V Benetkah je umrl neki A. Lazovič, doma iz Gorice, star 48 let in neoženjen. Svoje premoženje v vrednosti do 600.000 gld. volil je v oporoki svoji gospodinji M. Venier, ki mu je gospodinjala uže petnajst let.

— **Nov list.** Na Trstu poleg Reke jel je izhajati ilustrirani strokovni list za ognjegasce „Vatrogasac“. List izhaja po edenkrat na mesec in stane do konca leta 1 gld. 95 kr.

— **Novim imejteljem kranjsko-primorskega pešpolka št. 97** imenovan je fml. baron Waldstätten, doslej poveljnik trdnjave krakovske.

— **Hrvatska drama.** V zalogi knjigarne Dioničke tiskarne v Zagrebu izšla je drama „Grof Paližna“. Drama ima pet dejanj in jo je napisal pisatelj Štefan Miletič. Cena lični knjigi je 60 kr. Prijatelji hrvatskega slovstva se opozarjajo na ta nov slovanski proizvod.

— **Število železnic v Evropi.** Koncem l. 1890 bilo je v Evropi v prometu železnic, ki so merile 222.926 kilometrov. Koncem l. 1889 bilo jih je pa le za 218.966 kilometrov. V teku ednega leta so se pomnožile torej za 3960 kilometrov.

— **Po nedolžnem obsojen.** V Gradcu bil je l. 1885 obsojen na smrt neki Evstahij Holzbauer. Smrtna kazen se ni izvršila, temveč je cesar Holzbauerja pomilostil v dosmrtno ječo. Še le sedaj, torej po preteku sedmih let se je izkazalo, da je obsojenec popolnoma nedolžen. Najvišje sodišče je ukazalo nemudoma izpustiti iz zapore.

— **Grozno maščevanje.** Na Ogrskem ne voli si občina sama načelnika, temveč imenuje ga vlada in tako postavljen je bil načelnikom neke občine mož, ki je uboge občane prav pritiskal. V občini nastane lakota in načelnik dobil je v pomoč stradajočim živila, da jih razdeli. Ker pa načelnik vkljub veliki lakoti ni hotel razdeliti, zbrali so se stradajoči kmetovalci po noči pred njegovo hišo, ji vrata in okna zabili, potem jo pa zažgali. Le z velikim trudom rešil se je načelnik, imetje pa mu je vse zgorelo.

— **Draga pipa ali fajfa.** Perzijski šah ima pipo, ki je vsa z dragimi kamenji obložena in vredna do 1 milijon gld. Pipa ni last šahova, temveč last države.

— **Veliko poneverjenje.** V Frankobrodu na Nemškem poneveril je glavni blagajnik bančne tvrdke Rothschildovih sinov, Jager, okolu 1,700.000 mark ter pobegnil. Sicer velika škoda, ki pa prebogatih Rothschildov ne bode spravila iz ravnotežja.

— **Požar.** Velika panorama na Dunaji, kjer je bila velikanska podoba „Jeruzalem in trpljenje Kristusovo“ razstavljeno, je včeraj pogorela. Tudi podoba, ki je bila vredna 150.000 gld. je ogenj popolnoma uničil.